بسمه تعالی

آزمون فارسی ۳ نوبت اول دیماه ۱۴۰۲	اداره آموزش و پرورش شهرستان شوش دانیال	نمره	مهر آموزشگاه

آموزشگاه غیردولتی سرای دانش صبا	درس: فارسی۳	پایه: دوازدهم	رشته: انسانی و تجربی و ریاضی	ساعت آزمون: ۸ صبح
شامل ۲۸ سوال در ۴ صفحه	تاریخ آزمون:۱۴۰۲/۱۰/۲۵	مدت امتحان: ۷۰ دقیقه		

نام	نام خانوادگی	نام پدر:	کلاس:	نام دبیر:
				لیلا صابری نسب

ردیف	سؤالات	بارم
	قلمرو زبانی ۷ نمره	
۱	**معنی واژه(۱)نمره** **معنی چندواژه غلط است؟صحیح آن را بنویسید.** **صنعت:پیشه شبه:سایه انابت:دعاکردن روی:چاره** **مستعجِل:شتاب زده طفیلی:وابسته نمط:بساط شطرنج تعبیر:قابل تأمل**	۱
۲	**املای واژه ۲ نمره** **درمتن زیر چند غلط املایی یافت می شود؟ آنها را اصلاح کنید.** **« ملائکه عالم اعلی به عجز از ادراک این معنی اعتراف نموده که ماعَرَفناکَ حقّ معرفتک.ختم بیابان معرفت که داند که سالک این راه را در هر قدمی،قدحی بدهند ومستی تنگ شراب، ضعیف اهتمال {را}در قدم اول به یک قدح مست و بی هوش می گرداند وطاقت ساغرذلال محبّت نمی آرند و به وجد از حضور غایب می گردند و در بیقوله حیرت می مانند.»**	۰/۷۵
۳	**جاهای خالی متن به ترتیب، باکلمات کدام گزینه کامل می شود؟** **«از عادت پادشاه،آن چه نکوهیده تر است،سفلگی است که سفله به حق.....هیچ نیکوکاری نرسد و پادشاه نشایدکه .....فرمان دهدکه امضای فرمان اوبه نازلهٔ .....ماند که ازآسمان به زمین آیدوچنان چه پیش آیدکه ازبهر.....کلی مالی بسیارانفاق باید کرد،دست منع پیش خاطرخویش نیاورد.»** **۱)گزاری،بی تأمل،غذا،سلاح ۲)گذاری،بی تعمّل،غزا،سلاح** **۳)گذاری،بی تعمّل،قضا،صلاح ۴)گزاری،بی تأمل،قضا،صلاح**	۱
۴	**در عبارت زیر،املای واژه ای نادرست است؛شکل درست آن را بنویسید.** **"هنگام چریق آفتاب کنار قنات حسنی در شهر سیرجان اتراق می کردیم."**	۰/۲۵
۵	**دستور ۴ نمره** **درعبارت«بعد از خواندن این مطلب،متوجه شدم که دنیا عجیب فراموش کار است ! بیست سی سال پیش چه کارها کرده!».** **الف)نوع وابستهٔ وابسته را بنویسید.** **ب)نمودار گروه اسمی را که در آن وابستهٔ وابسته آمده،رسم کنید.**	۰/۵

www-kanoon-ir

	ادامه سوالات	
۶	با توجه به بیت زیر،به پرسش ها پاسخ دهید. «خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان این ملک که بغداد و ری اش نام نهادند» الف)نقش دستوری واژه ی «بغداد» چیست؟ ب) یک ترکیب اضافی دربیت بیابید وبنویسید. ج) یک پیوند وابسته ساز در بیت بیابید و بنویسید.	۰/۷۵
۷	در نوشته زیر یک"نقش تبعی"با دکر نوع آن مشخص کنید. «رم،پایتخت ایتالیا، شهری است قدیمی.دیوارهای قطور وباروهای دود خورده ی آن به زبان حال بازگو می کندکه ...»	۰/۵
۸	نقش واژه های مشخص شده دربیت زیر،کدام است؟ «در هوای گل روی تو بود خواجو را هم نفس بلبل شب خیز خوش الحان همه شب» ۱)مضاف الیه،مفعول،مسند،نهاد ۲)مضاف الیه،مضاف الیه،مسند،نهاد ۳)مضاف الیه،مفعول،نهاد،مسند ۴)متمم،مضاف الیه،نهاد،مسند	۱
۹	با توجه به بیت های زیر به پرسش ها پاسخ دهید. ۱)ازسیم به سریکی کله خود زآهن به میان یکی کمربند ۲) ای مشت زمین بر آسمان شو بر وی بنواز ضربتی چند ۳)ای مادر سرسپید،بشنو این چند سیاه بخت فرزند الف)در بیت اول ،نوع حذف ،قرینه لفظی است یا معنایی؟ ب) کاربرد معنایی فعل«شو» اسنادی است یا غیراسنادی؟ ج)یک ترکیب وصفی دربیت دوم بیابید. د)هستهٔ گروه اسمی «این بند سیاه بخت فرزند» را تعیین کنید.	۱
۱۰	« تو قلب فسردهٔ زمینی از درد ورم نموده یک چند » نوع کدام یک از ترکیب های «قلب فسرده» و «قلب زمین» اضافی است؟	۰/۲۵
	قلمروادبی ۵ نمره	
۱۱	با توجه به ابیات«تا وارهی از دَم ستوران / وین مردم نحسِ دیومانند، «با شیر سپهر بسته پیمان با اخترسعد کرده پیوند » الف)شیر سپهر استعاره از چیست؟ ب)مفهوم کلی دو بیت،خلق کدام آرایه را به یاد می آورد؟	۰/۵

www.kanoon.ir

۱۲	برای هر یک ازابیات زیر، دو آرایهٔ ادبی مشخص کنید. الف)آن کسی را که دراین ملک سلیمان کردیم / ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است ب)همّتم بدرقهٔ راه کن ای طایر قدس / که دراز است ره مقصد و من نوسفرم ج)نالهٔ مرغ اسیراین همه بهر وطن است / مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است	۱/۵
۱۳	با توجه به عبارات زیر به سوالات پاسخ دهید. « فرّاش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد و دایهٔ ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد. الف) یک مورد اضافهٔ تشبیهی در متن بیابید. ب)کدام واژه استعاره است؟مفهوم آن چیست؟	۰/۷۵
۱۴	مجازها را در عبارات زیربیابید و مفهوم آنها را بنویسید. الف)متوجه شدم که قدرت قلم این نویسنده تا چه حد بوده است. ب)به سلیمان برسانید که من / چون نگین در کف هر دیو و دَدَم	۰/۷۵
۱۵	آرایه های بیت«جان می رسد به لب،من شیرین کلام را /تا حرف تلخی از دهن یار می کشم»کدام است؟ ۱)کنایه،مجاز،حس آمیزی،تضاد ۲)مجاز،کنایه،تناقض،ایهام ۳)ایهام،مراعات نظیر،تضاد،استعاره ۴)استعاره،حس آمیزی،تناقض،مراعات نظیر	۰/۵
۱۶	مصراعهای مرتبط را به هم وصل کنید. الف)بنیاد هستی تو چو زیر و زبر شود لبخند گاه گاهت صبح ستاره باران ب)در مکتب حقایق پیش ادیب عشق در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی	۰/۵
۱۷	در عبارت زیر پایه های تشبیه را مشخص کرده و بنویسید. به سراغ دادگستری رفتم تا قاضی شوم و درخت بیداد را ازبیخ و بُن برکنم .	۰/۵
	قلمرو فکری ۸ نمره	
۱۸	با توجه به نوشته زیر دو پایه رسیدن به «عشق » را بنویسید. «پس اول پایه معرفت است و دوم پایه محبت و سیّم پایه عشق و به عالم عشق نتوان رسید تا از معرفت و محبت دوپایه نردبان نسازد.»	۰/۵
۱۹	مقصود شاعر از عبارت مشخص شده زیر چیست؟ « همت از باد سحر می طلبم گر ببرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است»	۰/۵

www.kanoon.ir

۲۰	در بیت « نی حدیث راه پرخون می کند قصه های عشق مجنون می کند »مقصود از «راه پرخون» چیست؟	۰/۵
۲۱	هر یک از مصراع های زیر به کدام پدیده ی اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد؟ الف) گفت: «دنیاری بده پنهان و خود را وارهان »..... ب) گفت: «جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست».....	۰/۵
۲۲	با توجه به بیت «ای مادر سر سپید بشنو / این پند سیاه بخت فرزند » منظور شاعر از «مادر سرسپید» و «فرزند سیاه بخت »چیست؟	۰/۵
۲۳	دو مورد درست معنی نشده اند؛ مشخص کنید. ۱ -صفوت آدمیان و تتمه ی دور زمان : برگزیده ی انسان هاست و مایه ی کمال گردش روزگار است. ۲ -واصفانِ حلیِه ی جمالش به تحیّر منسوب: توصیف کنندگان زیور و زیبایی خداوند در حیرت اند. ۳ -تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته : دانه ی خرما ، در اثر توجه و پرورش او ، به میوه ای بسیار شیرین و گوارا تبدیل شده . ۴ – گفت: بایدَ حدَ زَنَد هشیار مردم ، مست را: محتسب گفت: مردم باید اندازه ی جرم وتنبیه تو را مشخص کنند. ۵ – شاهین تیزبال افق ها بودم . زنبوری طفیلی شدم : مانند شاهین تیز پرواز در کرانه های آسمان پرواز می کردم ، مثل زنبوری وابسته شدم.	۱
۲۴	با توجه به عبارت: «به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم، دامنی پر کنم هدیه اصحاب را .چون برسیدم، بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت»،به پرسشهای آمده پاسخ دهید: الف) کدام بخش از کلام بیانگر «حیرت» است؟ ب)کدام ترکیب یا واژه بر « پیشگاه خداوند»دلالت دارد؟	۰/۵
۲۵	عبارات زیر را به نثر روان برگردانید . الف)عاکفان کعبهٔ جلالش به تقصیر عبادت معترف که: ما عَبَدناکَ حقَّ عِبادَتِکَ. ب)یکی از صاحبدلان سر به جیب مراقبت فروبرده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده.	۲
۲۶	معنی و مفهوم ابیات زیر را به نثر روان برگردانید. الف)نی حریف هرکه از یاری برید پرده هایش پرده های ما درید ب) هرکه جز ماهی ز آبش سیر شد هرکه بی روزی است روزش دیر شد	۱
۲۷	مفهوم بیت زیر با کدام عبارت تناسب دارد؟ «صبر بر داغِ دل سوخته باید چون شمع لایق صحبت بزم تو شدن آسان نیست »	۰/۵

www-kanoon.ir

	الف) سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد و دیوانگی عشق بر همه عقلها فزون آید. **ب)در عشق کسی قدم نهد کِش جان نیست با جان بودن به عشق در سامان نیست** **ج) وجود عاشق از عشق است، بی عشق چگونه زندگانی کند.** **د)عشق هر کسی را به خود راه ندهد و به جایی مأوا نکند و به هر دیده، روی ننماید.**	
۲۸	**مفهوم بیت « دولت فقر خدایا به من ارزانی دار/ کاین کرامت سبب حشمت و تمکین من است » با مفهوم کدام بیت تناسب دارد؟** **الف) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب هنر نداشت** **ب) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت** **ج)هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت**	**۰/۵**
صفحه ۴ از ۴		
« موفق باشید »		

طراح سوال: لیلا صابری نسب

امضا:

www-kanoon-ir

کلید تصحیح آزمون فارسی ۳ نوبت اول تاریخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۵

۱-شبه:مثل،مانند -انابت: توبه، پشیمانی -مستعجِل: زودگذر،شتابنده -تعبیر: بیان کردن،شرح دادن،بازگویی

۲-اهتمال:احتمال -ذلال: زلال بیقوله: بیغوله

۳-گزینه ۴(گزاری،بی تأمل،قضا،صلاح) ۴-چریغ

۵-الف) صفت مضاف الیه (خواندن این مطلب) - ب) خواندن این مطلب

هسته صفت مضاف الیه مضاف الیه

۶- الف) مسند ب) خون ضعیفان ج)که

۷- بدل:پایتخت ایتالیا معطوف: باروهای دود خورده

۸- گزینه ۲ (گل: مضاف الیه - خواجو: مضاف الیه - را: فک اضافه -هم نفس: مسند - بلبل: نهاد)

۹-الف) حذف به قرینه معنایی ب)غیراسنادی(شو: برو) ج)ترکیب وصفی: ضربتی چند د)هسته گروه اسمی: پند(نکته مهم: هرگروه اسمی فقطیک هسته دارد) ۱۰-قلب زمین

۱۱-الف) خورشید(آفتاب) ب) حسن تعلیل

۱۲-الف) تلمیح به داستان حضرت سلیمان - استعاره : سلیمان استعاره از پادشاه زمان شاعر

ب) استعاره: طایر قدس استعاره از پیر و مرشد و معشوق - مراعات نظیر: بدرقه ، راه، دراز، نوسفر

ج) استعاره : مرغ اسیر استعاره از شاعر - تشبیه : مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است.

۱۳- الف) فراش باد صبا ، دایهٔ ابربهاری، بنات نبات ،مهد زمین (یک مورد) ب) فرش زمردین استعاره از سبزه ها وچمنزار

۱۴-الف) قلم : مجاز از نوشته و سخن و کلام ب) نگین :مجاز از انگشتر ، کف : مجاز ازدست

۱۵-گزینه ۱-(جان به لب رسیدن : کنایه از آزار بسیار دیدن - حرف :مجاز از سخن -کلام شیرین: حس آمیزی -تلخ و شیرین : تضاد

۱۶- الف)در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی ب) هان ای پسر بکوش روزی پدر شوی

۱۷- مشبه: بیداد - مشبه به : درخت - ۱۸--معرفت و محبت

۱۹-یارانی که در آسایش و آزادی هستند. ۲۰ -راه دشوار و پرخطر عشق

۲۱-الف) رشوه خوادری ب) نامساعد بودن اوضاع اجتماع ، یا جامعه پر از فساد است.

۲۲-مادر سرسپید: دماوند سیاه بخت فرزند: خود شاعر یا بهار

۲۳-گزینه های ۳ (تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته) و۴ (باید حد زند هشیار مردم مست را) نادرست است.

۲۴- الف)دامنم از دست برفت، بوی گلم چنان مست کرد ب)گل (بوی گل / درخت گل)

۲۵- الف) گوشه نشینان درگاه پرعظمتش به کوتاهی خویش در عبادت اقرار دارند که : ما تو را آنطور که باید (شایسته توست)،عبادت نکردیم.

ب) یکی از عارفان در حالت مراقبه عرفانی غرقِ در دریای پی بردن به اسرار و رموز الهی بود.

۲۶- الف) آوای نی «سخنان موالنا یا پیر و مرشد »همدم هر کسی است که از یارش جدا شده است. نغمه هایش (سخنانش) راز ما را فاش کرد (حق را از باطل تمییز داد.)

ب) تنها عاشق است که از غرق شدن در دریای عشق دلزده نمیشود هم چوم ماهی که از غرق شدن در آب سیر نمیشود.

هرکس از عشق بی بهره

است زندگی برایش مالال آور و خسته کننده می گردد.

۲۷-گزینه (د) درست است.(عشق هر کسی به خود راه ندهد)

۲۸- گزینه ب (با آنکه جیب وجام من از مال و می تهی است)

www.kanoon.ir